

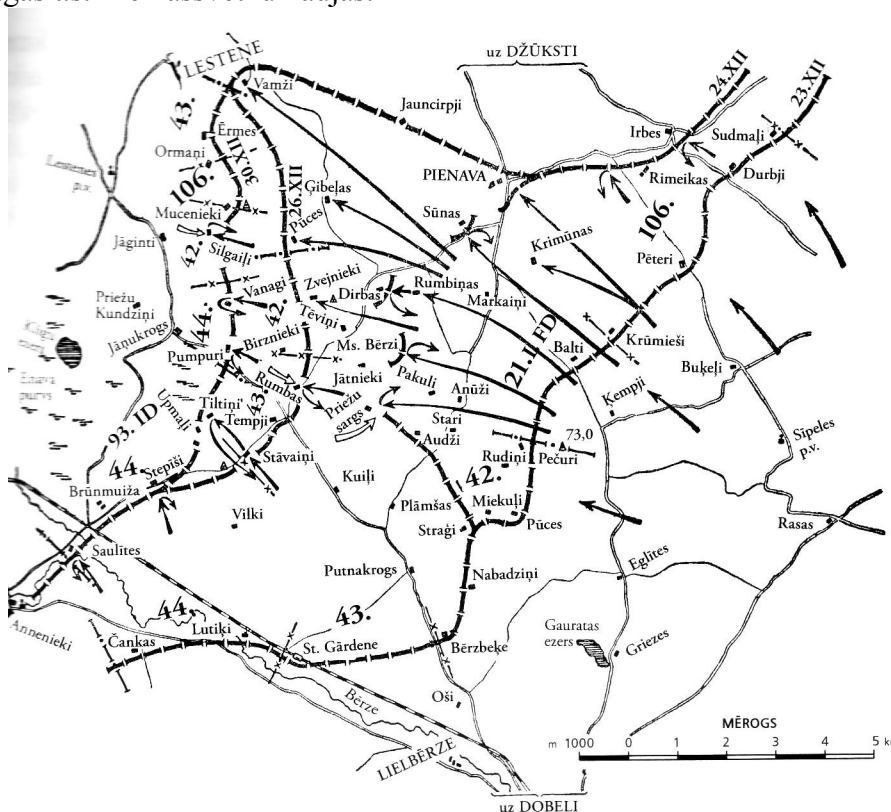
2012.gada 19.decembris

Andris Balcers
Vīru kopa VILKI

III Kurzemes Lielkauja

Ziemassvētku laiks mūsu karavīriem bieži bijis asiņains...
Arī latviešu leģiona 19.divīzijai II pasaules kara laikā Kurzemes cietoksni nācās izcīnīt ļoti smagas t.s. Ziemassvētku kaujas.

20. karte.
TREŠĀ KURZEMES LIELKAUJA
1944. g. 23.–31. decembrī

1944.gada 23.decembrī plkst. 9.00 sākās ārkārtīgi spēcīga krievu artilērijas sagatavošanas uguns visā 19.divīzijas un vācu 21.LF divīzijas iecirknī.

Krievi laida darbā arī kaujas aviāciju – vienlaikus gaisā bija vairāk nekā 500 lidmašīnu. Pēc apmēram divu stundu artilērijas uguns krievi sāka uzbrukumu.

Pret 21.LF divīzijas centru krievi raidīja veselu tanku korpusu un tiem izdevās pārraut vācu pozīcijas, bet tad tie Dirbu, Rumbiņu rajonā uzdūrās ļoti labi maskētām artilērijas pozīcijām – majora Ozola (2.art.p./III) un majora Insberga (2.art.p./II) divizioni uzsāka uguns kauju ar tankiem, šaujot tiešā tēmējumā. Varenajā tanku un artilēristu divkaujā uzvarēja latviešu artilēristi: kaujas laukā dega 14 sašauti krievu tanki, daudzi tika bojāti un pazuda no kaujas lauka. Pārējie tanki palika respektējamā attālumā, šāva, bet uz priekšu nevirzījās.

Šajā kaujā tika sadragātas krievu tanku korpusa divas brigādes.

106. Sašauts krievu tanks T-34 Lestenes apkārtnē.

Pateicoties mūsu artilēristu aukstasinībai un prasmei, tika novērsts liktenīgais krievu tanku pārrāvums Ventspils virzienā, kas būtu nozīmējis Kurzemes cietokšņa tūlītēju galu.

24.decembrī ar gaismu krievi turpināja uzbrukumus dažādos frontes iecirkņos. Bieži taktiskie atbalsta punkti gāja no rokas rokā izcīnot mežonīgas tuvcīņas.

99. Pretuzbrukums pie Silgaiļiem 1944. gada 28. decembrī.

Krievu skaitliskais pārsvars bija desmitkārtīgs un vairāk, tāpat arī kaujas tehnikas un smago ieroču un munīcijas nodrošinājums bija nesalīdzināmi pārāks. Bet latviešu karavīru sīkstums un varonība ļāva visus uzbrukumus atsist.

Kauju ārkārtīgo smagumu raksturo 25.decembra cīņas Dirbu rajonā – te vln. Ancāna vadītā t.s. kaujas skolas grupa atsitot nepārtrauktus krievu uzbrukumus, ar tuvējās līdzekļiem iznīcināja 12 krievu tankus.

Jura Soikāna ilustrācija

Savukārt, netālu ielenktā 2.art.pulka vln.Eglāja batertija, kurai bija palicis tikai viens lielgabals – ar to sašāva 4 ienaidnieku tankus.

Nākošā dienā vln. Ancāna grupa saņēma atļauju izlauzties no ielenkuma. Sīvajā kaujā no 180 vīriem pie savējiem atgriezās 35, tajā skaitā arī ievainotais vln. Ancāns.

94. Ltn. Roberts Ancāns pēc apbalvošanas ar Bruņinieka Krustu 1945. gada 25. janvārī.

Kritušos un ievainotos izvāca ar triecienlielgabaliem.

19. divīzijas karavīri uz vācu triecienlielgabala Kurzemē

26.decembrī sevišķi grūtas cīņas norisinājās ap Rumbām, ko aizstāvēja 19.div. izlūku bataljons majora E.Laumaņa vadībā. Rumbas vairākkārt gāja no rokas rokā, kamēr beidzot palika mūsējās.

27.decembra priekšpusdienā kauja no jauna iedegās ar smagumpunktu gar ceļu Tempji – Jāņukrogs. Visi ienaidnieka mēģinājumi izlauzties uz Jāņukrogu arī šai dienā sabruka aizstāvju ugunī.

28.decembrī atkal sevišķi izcēlās 19.izl. btl. Kaut arī noguris un iepriekšējo 2 dienu nemitīgās kaujās cietis zaudējumus, tas smagās tuvcīņās atguva Rumbas un Birzniekus, pirmo punktu pat 2 reizes. Arī 44.k.p. 1.rota vln. Sūnas vadībā, kas aizstāvēja Bitšķēpus, vārda visticšākā nozīmē cīnījās līdz pēdējam vīram. Rotai uzbruka 2 ienaidnieku bataljoni. Nelaimīgā kārtā nedarbojās rotas sakaru līdzekļi, un rota bija spiesta cīnīties pilnīgi viena bez jebkāda uguns pabalsta. No smagās tuvcīņas mudžekļa izkļuva tikai 11: vln. Sūna ar cauršautām krūtīm, ltn. Pētersons ar sadragātu roku un vēl 9 smagi ievainoti vīri.

Svinot Ziemassvētkus jeb Ziemas saulgriežu gadskārtu un dedzot blūķi, godināsim mūsu karavīrus, kas pirms 68 gadiem šajā laikā dedzināja krievu iebrucēju tankus un svētku salūtu šāva ar pārkarsušiem *kaulu zāģiem*.

Jura Soikāna ilustrācija

Saīsinājumi:

LF –gaisa karaspēku lauka (divīzija), vāciski - Luftwaffe Feld
vltņ. – virsleitnants
ltn - leitnants
div.-divīzija
k.p.- kājnieku pulks
19.izl.btl. – 19.izlūku bataljons

Izmantotā literatūra:

1. Latviešu karavīrs otra pasaules kara laikā,5.sējums – DVCV izdevums, 1977. – 288 lpp.
2. Arturs Silgailis. Latviešu leģions. - Rīga, 2006. – 360 lpp.
3. Arnolds Šinķis. Kurzemes cietoksnis. – Junda, Rīgā, 1997. – 399 lpp.